

Z á p i s n i c a
zo zasadnutia výboru Slovenskej fyziologickej spoločnosti, konaného dňa 30.10.2025
na Fyziologickom ústave Lekárskej fakulty UK, Sasinkova 2, Bratislava

Prítomní členovia a čestní členovia výboru: K. Babinská, A. Čalkovská, M. Ferko, K. Javorka,
D. Ostatníková, O. Pecháňová, P. Švorc
ospravedlnení: S. Čáčanyiová, D. Ježová
Členovia Dozornej rady: B. Mravec – predseda, J. Török; ospravedlnený: M. Javorka.
Host: F. Jagla

Zasadnutie otvorila predsedníčka prof. Čalkovská, ktorá privítala prítomných.
Na zasadnutie bol pozvaný MUDr. Fedor Jagla, CSc., ktorý si prevzal Strieborný odznak SLS - „Strom života“.

Výbor ďalej rokoval podľa programu:

- 1) Vyhodnotenie Súťaže o najlepšiu publikáciu SFyS za rok 2024
- 2) Vyhlásenie Súťaže o najlepší poster na Fyziologických dňoch v 2026
- 3) Informácie o realizovaných a pripravovaných podujatiach
- 4) Informácie z IUPS a FEPS
- 5) Jubilanti 2026
- 6) Rôzne

Ad 1) Prof. Javorka informoval o priebehu **Súťaže o najlepšiu publikáciu SFyS** v roku 2024. Prihlásilo sa 5 originálnych prác, ktoré hodnotila komisia v zložení (bez titulov) I. Herichová, B. Mravec a M. Barteková. Tento rok najväčší počet bodov získali dve práce. Členovia výboru podporili ocenenie obidvoch najlepších publikácií SFyS za rok 2024. Ide o práce: Feješ A. a spol. „The effects of cross-sex fecal microbiota transplantation on metabolism and hormonal status in adult rats“ z Ústavu molekulárnej biomedicíny LF UK Bratislava v spolupráci s Institute for Integrative Systems Biology, Univerity of Valencia, publikovaná v Int J.Mol.Sci 2024, 25,601-613 (Q1, IF 4,8) a Mikolka a spol. „The synthetic surfactant CHF5633 restores lung function and lung architecture in severe acute respiratory distress syndrome in adult rabbits.“ z Ústavu fyziológie JLF UK v Martine, v spolupráci s Karolinska Institut, Štokholm, publikovaná v Lung 2024, 202(3): 299-315. (Q1, IF 3,9). Výbor poďakoval všetkým súťažiacim autorom i členom hodnotiteľskej komisie.

Ad 2) Výbor vyhlásil **Súťaž o najlepší poster** mladých fyziológov, ktorá sa uskutoční počas FD 2026 v Ostrave podľa štandardných kritérií: prvý a zároveň prezentujúci autor je člen Slovenskej fyziologickej spoločnosti; vek do 35 rokov, prihlásenie do súťaže do termínu 30.1.2026.

Ad 3) V roku 2025 boli **zrealizované podujatia:**

- 100. FD v Prahe (4.-5.2.2025); boli zhodnotené na májovom zasadnutí výboru.
- 29.9.-1.10.2025 organizoval Ústav normálnej a patologickej fyziológie CEM SAV, Bratislava 12. Medzinárodné sympóziu o oxide dusnatom: „Back to the Future“. Referovala O.Pecháňová. Miesto podujatia: Moravský kras, Jedovnice. Cieľom podujatia bolo vrátiť sa k začiatkom výskumu oxidu dusnatého, zhodnotiť, ktoré z pôvodných hypotéz a teórií sa potvrdili, prípadne ktoré čakajú na overenie. Účastníci si pripomenuli prvé sympóziá konané

koncom 90. rokov a diskutovali o tom, ako sa poznanie o NO vyvíjalo za uplynulé štvrtstoročie, s cieľom priniesť nové pohľady a inšpiráciu pre budúci výskum.

- 52. Konferencia komisie experimentálnej kardiológie (KEK) na zámku Šimák (Pezinok), 15.-17.10.2025, organizátorom bol Ústav pre výskum srdca CEM SAV, Bratislava. O podujatí referoval M.Ferko. Zaregistrovaných bolo cca 60 účastníkov, vrátane významných osobností slovenskej a českej experimentálnej i klinickej kardiológie a veľkého zastúpenia mladých. Podujatie malo vysokú vedeckú, odbornú i spoločenskú úroveň. Zarezovala aj dôležitosť prepojenia experimentálnych a klinických kardiológov, ktorú vyzdvihol aj F. Jagla. Pripomenul v minulosti populárne medziodborové konferencie o vyšších funkciách mozgu, ktoré spájali odborníkov z oblasti experimentálnych neurovied a praxe. Na konferencii KEK odznelo poďakovanie aj MUDr. T. Ravingerovej, DrSc. za jej prácu pri príprave týchto podujatí nielen v súčasnosti, ale i v minulosti.

Plánované podujatia v roku 2026:

- 101.Fyziologické dni v dňoch 3.-5.2.2026, organizuje Ústav fyziológie a patofyziológie LF OU, Ostrava. Prijímanie prihlášok vrátane abstraktov je do 14.12.2025. Prvá informácia bola členom rozposlaná. Pri tejto príležitosti opätovne vyjadrila za ÚNaPF CEM SAV O.Pecháňová záujem organizovať FD 2027, čo výbor privítal.
- Konferencia KEK sa bude konať na Morave v jeseň 2026; organizátorom bude LF MU Brno. Predbežne lokalita: Lednice, Valtice

Ad 4) Informácie z FEPS a IUPS

FEPS (informovala A.Čalkovská):

- FEPS Council Meeting: ExCo a zástupcovia národných spoločností sa stretli 13.9.2025 počas IUPS kongresu vo Frankfurtu. Pred stretnutím boli zaslané materiály - zápisnica zo stretnutia na kongrese FEPS v Granade v 09/2024, nominácia na nového predsedu/predsedníčku FEPS a návrh programu rokovania. Za najdôležitejšie výstupy stretnutia možno pokladať:
- 1) Z pomedzi dvoch kandidátok na predsedníčku FEPS od r.2026 (President-Elect) bola zvolená prof. Jolanda van der Velden, vedúca Department of Physiology, Amsterdam University Medical Centre, Amsterdam, Holandsko (H-index 65; >14,500 citácií). Druhou navrhnutou bola prof. Johanna Lanner z Department of Physiology and Pharmacology, Karolinska Institutet, Stockholm, Švédsko (H-index 29; >3,000 citácií).
- 2) Prof. Guido Ferretti prezentoval návrh na konanie nasledujúceho kongresu FEPS, ktorý bude organizovaný spoločne s Talianskou fyziologickou spoločnosťou a uskutoční sa v Brescii 8.-11.9.2026. O kongrese FEPS v 2027 ešte nie je rozhodnuté. V 2028 sa uskutoční Europhysiology a v 2029 bude FEPS spolu s Maďarskou fyziologickou spoločnosťou, ktorá si pripomenie 100 rokov.
- 3) Prof. Luis Monteiro Rodrigues, iniciátor The European Accredited Physiologist Registration Initiative (EURAP) prezentoval stav a aktivity iniciatívy. V súčasnosti je zapojených 7 spoločností (Rakúsko, Francúzsko, Maďarsko, Taliansko, Portugalsko, Slovensko, Švajčiarsko).
- 4) Informácie o Acta Physiologica (dôležitý sponzor FEPS) podal šéf editor Tobias Wang: zasielanie rukopisov sa zvýšilo o 10-15% (~1 000 rukopisov v 2025); vysoké % odmietnutých prác na začiatku (80-90%); čas spracovania rukopisov sa znížil o 10%; najviac rukopisov zo Škandinávie a Nemecka, vítané sú rukopisy z ďalších európskych krajín
- 5) Pokladnička dr. Nina Ulrich (University of Bern) prezentovala ekonomické záležitosti z čoho vyplýva, že k 1.9.2025 je FEPS v zelených číslach (štandardný účet 24.246,70 eur, sporiaci účet 41.842,64 eur). Päť krajín ešte nezaplatilo členské za 2024, Rusku a Ukrajine sa faktúra neposiela.

IUPS (informoval K.Javorka):

- General Assembly IUPS zložené z delegátov členských spoločností zvolilo počas kongresu vo Frankfurte nový výkonný výbor a novú radu na obdobie 2025–2029. Novému výkonnému výboru predsedá nový prezident IUPS prof. Yoshihiro Kubo (Japonsko). Dvoma podpredsedami sú prof. Alicia Mattiazzi (Argentína) a prof. Holly Shiels (Veľká Británia); prof. Gary Sieck (USA) bol opäťovne zvolený za pokladníka, novým generálnym tajomníkom (od januára 2026) bude prof. W.E. Louch (Nórsko). Ďalší kongres IUPS sa bude konať v roku 2029 v japonskom meste Kobe.
- V rámci zasadania GA bola prezentovaná nová publikácia „Physiology in a changing world: Adapting and transforming“ mapujúca stav IUPS a postavenie fyziológie v súčasnosti. Publikácia je voľne prístupná na stránke IUPS: <https://www.iups.org/status-report-on-worldwide-physiology-presented-4>
- V júli 2025 bol v Brazílii uskutočnený 2. Beacon Meeting pod názvom: “Environmentálne výzvy pre fyziológiu”.
- V októbri 2026 bude v Pekingu Medzinárodný kongres fyziológov k 100. výročiu Čínskej fyziologickej spoločnosti.
- Odporúčame navštíviť web stránku IUPS s novým dizajnom: <https://www.iups.org/>

Ad 5) Jubilanti v r. 2025: J Slezák si prebral Čestnú plaketu T.R.Niederlanda 24.6.2025 na slávnostnom podujatí SLS; A. Čalkovskej odovzdal Zlatú medailu SLS prezident SLS prof. Breza na otvorení akad. roka 23.9.2025 v Martine a F.Jagla si ocenenie prebral na aktuálnom zasadnutí výboru. M.Javorka a B.Mravec si preberú bronzové medaily SLS na FD v Ostrave.

Predsedačka informovala o uvedení prof. MUDr. Kamila Javorku, DrSc. do Dvorany slávy slovenskej medicíny Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) v júni 2025 a opäťovne mu k tomuto úspechu zablahoželala.

Jubilanti v r. 2026: Výbor SFyS sa rozhodol udeliť nasledovné ocenenia práce v prospech slovenskej fyziológie nasledujúcim jubilantom (bez titulov): V. Szathmárymu (85) - Strieborný odznak SLS - „Strom života“, T. Ravingerovej (75) Medailu založenia Společnosti lékařsko – slowanskej, F.Šimkovi (70) Zlatú medailu SLS.

Ad 6) Rôzne

- Stav členskej základne: prof. K.Javorka informoval, že ku dňu 29.10.2025 mala SFyS 139 členov.
- k volebnému zjazdu delegátov SLS: na základe výzvy SLS mali/mohli jej organizačné zložky do 12.9.2025 zaslať po jednom návrhu kandidáta do Prezídia SLS a do Dozornej rady SLS, ako aj delegáta volebného zjazdu. Výbor SFyS kandidátov nenavrhol; za delegáta s právom korešpondenčného hlasovania bol e-mailovou komunikáciou členov výboru odsúhlasený K.Javorka. V tejto súvislosti prof. Javorka informoval o návrhu niektorých zmien Stanov SLS, ktoré by sa mali odsúhlasiť počas zjazdu 10. novembra 2025 (riadne členstvo v SLS bude povinné len v jednej organizačnej zložke a to buď v odbornej spoločnosti, alebo v spolku. Počet organizačných zložiek, ktorých môže byť členom nie je obmedzený; pravidlá týkajúce sa používania symbolov, loga SLS, prípadne správne uvádzanie názvov organizačných zložiek s uvedením SLS; možnosť navrhnúť za čestného člena SLS alebo odbornej spoločnosti aj osobu, ktorá dovtedy nebola členom – o tomto rozhoduje výbor). O výsledku volieb do Prezídia SLS a Dozornej rady SLS na funkčné obdobie od 1.1.2026 do 31.12.2029, ako aj o schválení novelizovaných Stanov SLS a ďalších prijatých uzneseniach Zjazdom SLS budeme informovať.

- k požiadavke SLS o nahlásenie vedeckých a odborných podujatí, ktoré budú členovia SFyS organizovať v roku 2026: podujatia je potrebné nahlásiť cez výbor SFyS do 30. novembra 2025. Tlačivo je možné stiahnuť na <https://sfs.sk/web/> - Kalendár podujatí SLS 2026 – registračný formulár.

Predsedníčka poďakovala prof. Babinskej, ktorá od 1.9.2025 vedie Fyziologický ústav LF UK, za poskytnutie priestorov a pohostinnosť pri zasadnutí výboru.

V Martine dňa 7.11.2025

Zapísali: A. Čalkovská, K. Javorka